

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

NAZIV PROPISA

Predlog nacionalne strategije u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Predloženim aktom rješavaju se problemi vezani za negativne efekte klimatskih promjena kroz planiranje mjera za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte, uspostavljanje funkcionalnog administrativnog sistema za primjenu evropskog zakonodavstva u oblasti klimatskih promjena i planiranje izrade nacionalnog plana za prilagođavanje klimatskim promjenama.
- Uzrok problema predstavlja emisija gasova sa efektom staklene bašte koja na osnovu dosadašnjih naučnih saznanja dovodi do povećanja globalne temperature, povećanog intenziteta ekstremnih meteoroloških događaja, porasta nivoa mora i ostalih negativnih uticaja na životnu sredinu, zdravlje ljudi i privredne djelatnosti.
- Posljedice problema imaju vrlo širok spektar – od gubitka biodiverziteta, pojave poplava i suša, toplotnih talasa i drugih ekstremnih prilika koje ugrožavaju zdravlje i živote ljudi, negativni efekti klimatskih promjena odražavaju se i na privredne djelatnosti kao što su turizam, energetika, industrija, poljoprivreda, ribarstvo i sl. Stoga je odgovarajući strateški pristup rješavanju problema u ovoj oblasti neophodan.
- Pod negativnim uticajem klimatskih promjena nalazi se cjelokupno stanovništvo Crne Gore, kao i ukupno globalno stanovništvo jer negativni uticaji klimatskih promjena predstavljaju prijetnju za čitavu ljudsku populaciju, a naročito za zemlje koje se nalaze u Mediteranskom pojasu.
- Crna Gora kao zemlja članica Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (UNFCCC) i zemlja kandidat za članstvo u EU ima obavezu da na sljedećoj konferenciji zemalja članica UNFCCC u decembru ove godine predstavi svoj Namjeravani nacionalni doprinos smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte, koji će postati obavezujući u slučaju usvajanja novog globalnog sporazuma u oblasti klimatskih promjena. Stoga je neophodno da i na međunarodnom planu, kao i u procesu evropskih integracija Crna Gora ima jasnu stratešku viziju u ovoj oblasti kako bi ispunila sve obaveze koje proističu iz ova dva paralelna procesa.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je

primjenljivo.

- Akt ima za cilj utvrđivanje strateške opredijeljenosti Crne Gore u oblasti klimatskih promjena u pogledu smanjenja emisije gasova sa efektom staklene bašte i funkcionalnog administrativnog sistema za primjenu evropskog zakonodavstva u oblasti klimatskih promjena i planiranje izrade nacionalnog plana za prilagođavanje klimatskim promjenama.
- Akt je usklađen sa ciljevima brojnih drugih strateških dokumenata: Nacionalna strategija održivog razvoja; Prvi i drugi nacionalni izvještaj prema Sekretarijatu okvirne Konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama; Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine i Strategija energetske efikasnosti; Nacionalna šumarska politika; Nacionalna strategija za upravljanje kvalitetom vazduha i dr.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa.)
- Obrazložiti preferiranu opciju?
- Obaveza donošenja Strategije u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine utvrđena je Zakonom o životnoj sredini ("Sl. list Crne Gore", br. 48/08 od 11.08.2008) član 54, kao i eksplicitnim preporukama EK (Izvještaj o napretku 2013).

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Pozitivan uticaj akta ostvariće se u odnosu na smanjenje emisija sa efektom staklene bašte, povećanje energetske efikasnosti i samim tim smanjenje potražnje za energijom, kao i promovisanje obnovljivih izvora energije (biomasa, biogorivo). Indirektan uticaj ovih mjera ostvariće se na globalnom planu, kroz smanjenje porasta globalne temperature ispod 2°C.
- Primjena akta neće izazvati troškove za građane i mala i srednja preduzeća, ali će velika industrijska postrojenja (TE Pljevlja, KAP) morati da investiraju u čistija goriva i čistije tehnologije.
- Pozitivne posljedice sprovođenja mjera za smanjenje emisija GHG gasova, odnosno za ublažavanje negativnih posljedica klimatskih promjena su obaveza Crne Gore kao člana međunarodne zajednice i odnose se na dobrobit cjelokupnog čovečanstva. Usmjeravanje ekonomije Crne Gore ka niskokarbonskom razvoju može imati višestruke koristi u narednom periodu, zasnovanih na energetskim uštedama, korišćenju čistijih tehnologija i unaprijeđenju životne sredine.
- Da. Predloženi akt posredno utiče na promovisanje razvoja novih tržišnih subjekata i razvoj niskokarbonske i zelene ekonomije.
- Za primjenu akta ne postoje biznis barijere. Akt neće prouzrokovati dodatna opterećenja administracije.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;

- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za sprovođenje strategije neophodna su velika sredstva, međutim, ona predlogom akta nisu precizirana i predstavljena su okvirno. Uzimajući u obzir da se radi o sveobuhvatnom dokumentu, mjere koje se navode ovom strategijom predstavljaju samo smjernice za izradu konkretnih projekata, npr. "povećanje energetske efikasnosti", "visoke energetske uštede", "korišćenje čiste i efikasne energije" i sl. Stoga ovaj akt ne zahtijeva direktno finansiranje iz budžeta.
- Ne.
- Ne.
- Ne.
- Ne.
- Metodologija proračuna troškova je okvirna i oslanja se na iskustva drugih zemalja u implementaciji sličnih projekata. U okviru ovog akta nije rađena detaljna procjena troškova predloženih mjera i smjernica.
- Ne.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti.

- U izradi strategije učestvovao je ekspertski tim konzorcijuma AGRECO koji je izabran na tenderskoj proceduri koju je sprovodila Delegacija EU u Podgorici. Konzorcijum AGRECO angažovao je i lokalne konsultante. Paralelno sa izradom strategije sproveden je proces strateške procjene uticaja na životnu sredinu. Sa nacrtom teksta strategije i nacrtom izvještaja o strateškoj procjeni u raznim fazama izrade upoznati su predstavnici brojnih institucija, lokalne samouprave, nevladinog sektora. Sa predlogom strategije upoznata je Radna grupa za klimatske promjene Nacionalnog savjeta za održivi razvoj i klimatske promjene. Dokument je prezentovan Savjetu za održivi razvoj i klimatske promjene na sjednici održanoj 17. jula 2015. godine.
- Dokument se od 20. Jula 2015. godine nalazi na javnoj raspravi na internet stranici Ministarstva održivog razvoja i turizma, internet stranici e-uprave, i internet stranicama Arhus centara. Planirano je održavanje okruglog stola 27. avgusta nakon završetka javne rasprave.
- Glavni rezultati konsultacija biće konstatovani u izvještaju sa javne rasprave nakon njenog završetka završetka.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Implementacija akta zahtijeva ulaganje sredstava za ispunjavanje definisanih zadataka.
- Radi ispunjavanja ciljeva definisanih ovim dokumentom neophodno je u sve relevantne

sektorske strategije uključiti ciljeve niskokarbonskog razvoja i ublažavanja negativnih efekata klimatskih promjena.

- Glavni indikatori ispunjenja ciljeva su podaci o emisijama GHG prema kojima će se pratiti ostvarivanje ciljeva smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte.
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma odgovorno je za praćenje i evaluaciju sprovođenja akta, kao i redovno izvještavanje Vlade Crne Gore o realizaciji mjera predviđenih Strategijom.

Podgorica, 29. VII 2015. godine

MINISTAR

Branimir Gvozdenović

